

ните явления. Той посочваше например, че при изучаването на селското стопанство трябва да се използват различни групировки, които вземат под внимание особеностите на местните условия и профила на стопанството в отделните райони. Ленин писа, че едни и същи показатели на стопанството получават различно значение в различните райони. (съч. т. 15, стр. 123).

Методите на статистическото изследване, използвани от Ленин, показателите, които той привежда, винаги достигат своята цел, разкриват самата същност на изучаваните явления, обхващат най-важните им характерни и отличителни особености. Ленин не е признавал статистиката, която описва само външната форма на явленията. Такава статистика той характеризира като обща, груба, повърхностна. При това той е давал висока оценка на истинските научни изследвания, които позволяват да се определят различни видове стопанства, „да се надзърне, тъй да се каже, вътре в стопанството, в неговата екипировка, в неговата организация“ (съч. т. 5, стр. 210). По този начин Ленин никога не се е задоволявал само с количествени показатели, които характеризират общите размери, обема на явленията и винаги се е стремил да ги съчетае с качествени показатели, които характеризират производителността на труда, себестойността на продукцията, урожайността, живото тегло на животните и др.

Много често, успоредно с групировките, В. И. Ленин е използвал метода на анализ, който представлява съпоставяне на статистическите данни за по-голям или по-малък период. Той прави ясни и разбрани и най-сложните икономически въпроси благодарение на това, че разглежда явленията в тяхното развитие, изменение, проследява основните етапи, които те преминават в своето развитие. В своите указания за организацията на работата в ЦСУ Ленин не веднъж е подчертавал, че е задължително да се сравняват статистическите данни за различни периоди.

Задълбоченото изучаване на въпросите за по-големи периоди той е смятал като задължително условие за правилното планиране на народното стопанство и особено за перспективното планиране, свързано с разработката на големи народностопански проблеми. Решаването на такива проблеми въз основа на данни, които се отнасят до отделни краткотрайни периоди, може да доведе до недостатъчно обосновани, а често пъти и грешни изводи. Не е възможно да бъдат точно набелязани темповете на развитие на отделните отрасли на народното стопанство за един или друг период и да бъдат правилно съгласувани те помежду си, ако не бъде изучен подробно опитът на икономическото строителство на различните етапи на социалистическото строителство, при различните конкретни условия.

Огромни интерес представляват използваните от Ленин методи на сравнителен анализ на икономическото развитие на разни страни. Такъв анализ Ленин е използвал много пъти в едни случаи, за да разкрие общите закономерности, които лежат в основата на икономическото развитие на различните страни, а в други, за да покаже различията между тях. В. И. Ленин се отнася с голямо внимание например към публикуваните в руския печат през 1913 г. данни за количествата на потреблението на различни продукти на глава от населението в Русия, САЩ, Германия, Англия и други страни. Тези данни са били достатъчни за Ленин, за да докаже още веднъж кои са истинските причини за икономическата изостаналост на дореволюционна Русия.